

Trampa mortal

Propostes de treball
elaborades per
Josep Rosselló

TEATRE

---

bromera

1. L'ÈPOCA I L'AUTOR

1.1. *Trampa mortal* va ser escrita per un dramaturg nord-americà en la dècada dels setanta del segle vint. Consulta una enciclopèdia, un anuari o un llibre d'història i confecciona una descripció dels fets més importants que van ocórrer als Estats Units en aquell període de temps: Guerra del Vietnam, Crisi del petroli, Watergate, la televisió en color..

1.2. Estableix com han influït aquests esdeveniments històrics en la societat actual.

1.3. En començar a llegir la introducció a aquest llibre, t'has trobat esmentats el Realisme i el Naturalisme. Detalla les similituds i les diferències que existeixen entre ambdós corrents literaris.

1.4. *Trampa mortal* s'emmarca dins la dramaturgia nord-americana. En el primer apartat de la introducció en trobaràs esmentats tres dels màxims exponents. Estudia amb detall la seua obra i compara-la amb la comèdia d'Ira Levin.

1.5. *Trampa mortal* va nàixer a Broadway com a representació escènica. Localitza aquest empori teatral i descriu-ne els trets més característics. Així mateix, troba quins espectacles nascuts a Broadway estan representant-se actualment en l'Estat espanyol.

1.6. La sociologia relaciona les obres d'art amb l'autor i la societat on s'originen. Relaciona l'època; la societat, la vida i l'obra d'Ira Levin.

1.7. Com pots llegir en la introducció, els dramaturgs de la segona meitat del segle vint no sols escriuen per a l'escena sinó també per al món audiovisual. Destria quines obres cinematogràfiques tenen arrel en una comèdia i viceversa.

1.8. En la nostra llengua, Josep M. Benet i Jornet i Rodolf Sirera constitueixen dos clars exemples d'allò esmentat en el darrer apartat. Esbrina quines obres han creat tots dos per a la televisió i el cinema.

1.9. La televisió s'ha erigit com a un dels major enemics de les representacions escèniques. Defensa l'art teatral enfront del mitjà televisiu.

1.10. Escriu una carta per al director d'un canal televisiu. L'has de convèncer perquè s'incloga el teatre en la programació.

1.11. Després de veure la versió cinematogràfica de *Trampa mortal*, compareu-la amb el text teatral que heu llegit: semblances i diferències argumentals, de to; què us ha agradat o desagradat, més d'una i de l'altra; en quin mitjà resultà més artística...

2. ASPECTES ARGUMENTALS I TEMÀTICS

2.1. Descriu els fets que inicien el conflicte principal, els obstacles que n'impedeixen la resolució i la solució final a què s'arriba.

2.2. Indica quins d'aquests fets passen davant l'espectador i quins se suposa que han ocorregut fora d'escena.

2.3. Analitza si realment s'ha resolt el conflicte principal, tot valorant la mena de solució que Ira Levin ens plan-

teja en l'última escena: L'obra acaba bé o malament? La solució del conflicte és èticament correcta o només aconseguix corregir les aparences?

2.4. Sidney Bruhl encarrega a Clifford Anderson alguna cosa que suposa que deu solucionar el problema de tots dos:

- a) Explica, afegint detalls de la trama, allò que havies imaginat que volia Sidney, de quina cosa es tracta realment i en quin moment t'assabentes del sorprenent contingut real d'aquest encàrrec.
- b) Valora si el desig de Sidney és d'alguna manera justificable.

2.5. Unes quantes visites constitueixen les accions generals més importants del desenvolupament escènic:

- a) Explica en cada cas qui fa la visita i qui la rep.
- b) Aclareix per quin motiu es realitza cadascuna de les visites i resumeix-ne el contingut.
- c) Demuestra si s'acompleix o no l'objectiu principal del visitant.

2.6. Busca en la comèdia al·lusions al títol i justifica'l des de tots els punts de vista possibles.

2.7. Relaciona les teues conclusions en la resposta anterior amb el ventall temàtic i la relació realitat-ficció que envolta l'obra de principi a fi.

2.8. Relaciona la idea expressada en la cita inicial de la introducció amb la trama de *Trampa Mortal*.

2.9. Justifica l'adequació entre els noms que Ira Levin dóna als seus personatges i la seua funció dramàtica. Pot ajudar-te la informació sobre la presentació d'aquests que inclou l'apartat 4 de la introducció.

2.10. Determina si hi existeix algun personatge realment transparent en la seua relació amb la resta.

2.11. En les comèdies d'intriga els personatges comparsa, com ara Helga ten Dorp i Porter Milgrim en el nostre cas, normalment, juguen el paper tant de graciosos com de desencadenants de l'acció:

- a) Estudia les relacions que s'estableixen entre aquests personatges i els protagonistes.
- b) Descriu les accions, l'aspecte físic i el caràcter de cadascun d'ells; aclareix les diferències i coincidències que puguen existir-hi.
- c) Determina si els dos personatges resulten realment còmics, i sobre quins factors es recolzen per a provocar rialles en els moments oportuns.
- d) Trobem els dos personatges estancats en el seu estatut de comparsa o puguen de categoria dramàtica cap al final de l'obra.

2.12. Esbrina tots els elements d'utilatge que apareixen detallats en les acotacions. Determina'n la funció dramàtica.

2.13. La natura pren clarament funció dramàtica al llarg d'aquesta comèdia. Localitza quan i per què empra Ira Levin aquest recurs dramàtic.

2.14. Detalla i classifica tots els elements que determinen el país i l'època on es desenvolupa la trama. El conflicte d'aquesta comèdia és atemporal i extrapolable a d'altres nacionalitats?

2.15. Tots els personatges de *Trampa mortal* busquen fama. Aquest objectiu és un fi en si mateix o serveix a Ira Levin per a fer una denúncia social? Explica quina importància han assolit actualment els famosos en la vida diària.

2.16. Defensa o nega la teoria que *Trampa mortal* constitueix, des del punt de vista argumental, tot un clàssic del segle vint, és a dir, una comèdia que mai no perdrà la vigència. Raona la resposta.

3. ASPECTES FORMALS

3.1. Determina l'estructura externa de l'obra (actes, escenes) i la interna (seqüències o parts segons l'evolució de la trama). Aclareix si segueixen una linealitat de causa, desenvolupament i efecte. Aclareix si el conflicte de l'obra acaba realment en la darrera escena.

3.2. En aquest text dramàtic trobaràs mostres de les diferents estructures o tipologies textuals més freqüents: descriptiva, narrativa, expositiva, instructiva, conversacional, etc. Extrau-ne exemples de cadascuna i justifica'n l'ús.

3.3. Les acotacions de *Trampa mortal* destaquen per l'exactitud:

- a) Distribueix-les segons vagen dirigides als actors, als tècnics o als directors.
- b) Esbrina les frases que trobes en aquestes que indiquen el to i la intenció de l'autor i, per tant, no puguen dur-se a terme sobre l'escena.
- c) Destria les descripcions de les narracions.

3.4. El llenguatge de *Trampa mortal* destaca per la seua ironia. Aquest tipus d'humor es basa a donar a entendre el contrari d'allò que es diu:

- a) Cita exemples generals i frases concretes on Ira Levin haja emprat aquest recurs expressiu.
- b) Esbrina, tot raonant la teua resposta, els diferents valors que un missatge pot comunicar segons el

context o la situació que envolten la comunicació.

3.5. Ira Levin fa emprar als personatges els diferents registres del llenguatge, des del més culte fins el més popular:

- a) Determina i raona per què parlen els personatges de manera diferent depenent de les situacions. Afig exemples.
- b) Recull exemples d'expressions idiomàtiques pròpies de cadascun dels nivells.
- c) Assenyala quin registre predomina en el text. Quina funció dramàtica s'aconsegueix amb aquest predomini?

4. DRAMATITZACIÓ I EXPRESSIÓ

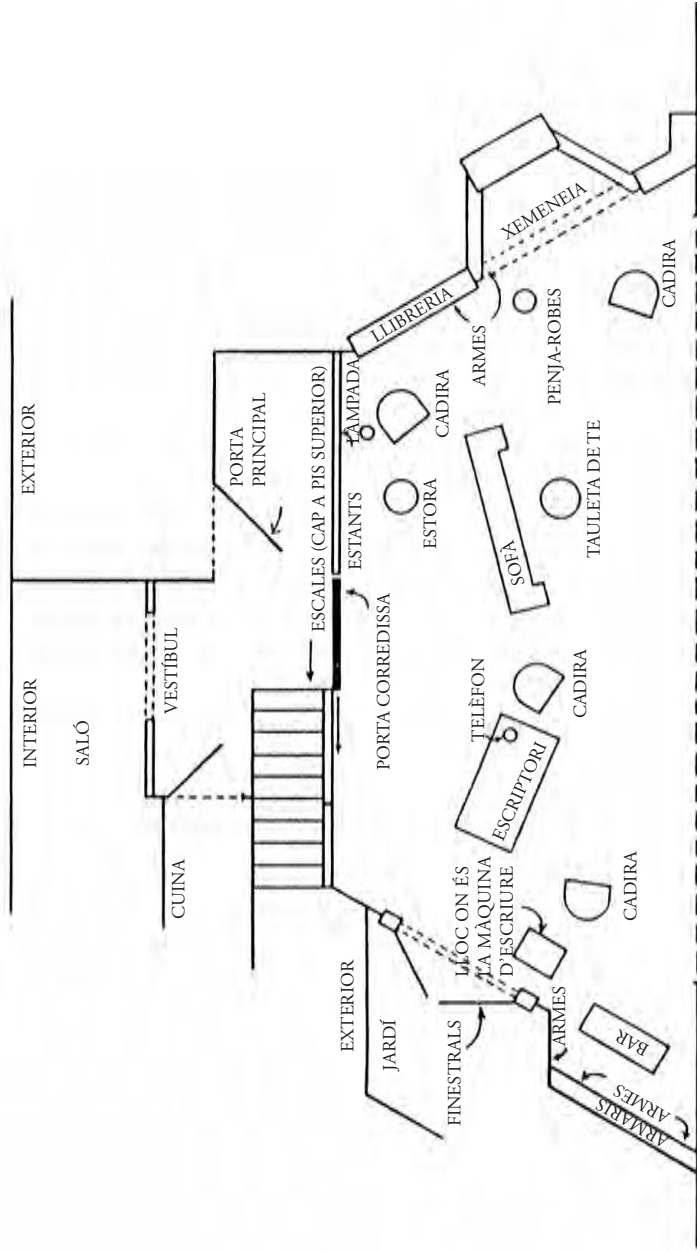
4.1. Observa la maqueta de l'espai escènic i descriu aquest espai –detalla sobretot l'estudi de Sidney Bruhl–; després compara la teua descripció amb l'acotació inicial general.

4.2. Dissenyja totes les peces de vestuari que una representació escènica de *Trampa mortal* requereix.

4.3. Raona si les diverses vestimentes amb què Levin vist els personatges serveixen per a aclarir a l'espectador la seua personalitat.

4.4. Esbrina tots els estris d'utilatge que un regidor ha de controlar per tal de seguir les directrius escèniques marcades pel text.

4.5. Escriu dues narracions dels fets que es desenvolupen escènicament. Hauràs de contar la trama des del punt de vista de Sidney Bruhl i des del de Clifford Anderson. Cada text ha de reflectir la personalitat del seu emissor.

4.6. Imagina Helga ten Dorp contant la trama de *Trampa mortal* i Porter Milgrim escrivint-la. Crea una escena que descriga aquesta situació.

4.7. Tota representació escènica es basa en accions presencials i ocultes. Esbrina, començant pel primer entre Sidney Bruhl i Clifford Anderson, el seguit d'accions que no trobem reflectides directament. Segueix l'ordre marcat per la trama.

4.8. Així mateix, tota obra teatral implica una narració explícita i una implícita. Les converses telefòniques que trobaràs al text de *Trampa mortal* en constitueixen un exemple clar. Reescriu-les en forma de diàleg.

4.9. Ira Levin reflecteix molt clarament el temps i la societat nord-americana de la dècada dels setanta del segle vint. Canvia les diferents referències polítiques, culturals, socials, ecològiques, etc., que trobes al text per tal de fer una versió més propera als anys dos mil i al nostre entorn lingüístic.

4.10. Vols presentar-te a la selecció d'actors per a la producció valenciana de *Trampa mortal*. Tria el personatge i el parlament que et prepararies per a aconseguir el paper.

4.11. Imagina que et contracten com a director per a fer-te càrrec del muntatge que possibilita l'estrena valenciana de *Trampa mortal*. Desenvolupa i aplica al seu text dramàtic un procés de recreació escènica que duga el teu muntatge a l'èxit. Hauràs de tenir en compte tots els aspectes que conformen una representació teatral: caracterització física dels personatges, selecció d'actors, expressió corporal i psicològica, ritme fònic, vestuari i complements, cops de llum i so, etc. No oblidis que el teatre és una de

les poques arts originatdes per un col·lectiu, per tant comença per crear el teu equip de col·laboradors.

4.12. Com a treball de fi de curs, representeu escènica-ment o feu una lectura dramatitzada de *Trampa mortal* en què impliqueu com a públic, sobretot, les persones que constitueixen el vostre entorn educatiu.